

Čís. 15800.

Předpisy vlád. nař. č. 250/1935 Sb. z. a n. nemají vlivu na práva prodatele na vydání věci a odškodné za užívání vyplývající ze sjednané výhrady vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny.

(Rozh. ze dne 5. února 1937, R I 25/37.)

Prv ý s o u d zamítl žalobu o vrácení secího stroje, prodaného žalovanému s výhradou práva vlastnického do úplného zaplacení kupní ceny, proto, že žalovaný požívá platebních úlev podle vládního nařízení č. 250/1935 Sb. z. a n., takže ztráta lhůt v placení kupní ceny nenastala a nemůže tedy žalující uplatňovati ani odstup od smlouvy, ani výhradu vlastnickou. O d v o l a c í s o u d uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí: D ů v o d y: Jest lišiti mezi tím, zda prodávající žádá zaplacení zboží, či zda užívá práva, které si vyhradil smluvně od smlouvy ustoupiti a domáhati se prodané věci z důvodu vyhrazeného práva vlastnického. V případě prvém by kupci příslušelo přiročí, předpokládajíc, že se na něho vztahují předpisy vládního nařízení č. 250/1935 Sb. z. a n. V případě druhém však nebylo na právu, plynoucím prodávajícímu z výhrady vlastnického práva od smlouvy odstoupiti a žádati prodanou věc, vládním nařízením č. 250/1935 Sb. z. a n. nic změněno. Výhrada slouží jistotě prodávajícího, který prodává na splátky nebo dlouhodobé placení, a může-li se již dlužník odvolávat na platební úlevy podle řečeného vládního nařízení, nemůže tím zmařiti smluvní jistotu prodávajícího. Kdyby byla ztráta lhůt učiněna závislou na platebních lhůtách (splátkách) stanovených vládním nařízením č. 250/1935 a 251/1935 Sb. z. a n., byla by ilusorní zajišťovací opatření, která si prodávající podle § 2 splátkového zákona smí vymíniti.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Podle stavu souzené rozepře jest se obíratí vývody rekursu toliko s hlediska vládního nařízení ze dne 21. prosince 1935 č. 250 Sb. z. a n., ježto nižší soudy řešily věc výhradně podle předpisů tohoto vládního nařízení, nezabývajíce se věcně ostatní spornou látkou. Žalobkyně uplatňovala v žalobě nárok na vrácení secího stroje s jetelovým přístrojem, prodaného s výhradou vlastnictví, a na zaplacení náhrady za odškodnění, obé následkem prodlení žalovaného v placení kupní ceny. Co do nároku na vrácení prodaných předmětů nelze z ustanovení uvedeného vládního nařízení dovoditi, že by jím bylo něco změněno na právním poměru, o který jde. Avšak ani rozhodování ve sporu o dalším žalobním nároku na zaplacení náhrady 1.500 Kč s přísl. není dotčeno řečeným vládním nařízením, jak plyne jednak z toho, co bylo uvedeno o nároku předchozím, a dále z toho, že ustanovení tohoto vládního nařízení o úlevách při splácení pohledávek nemají vlivu na sporné řízení; dlužník

nemůže za sporu s účinkem namítati, že mu tyto úlevy příslušejí. V tom směru se rekurent pro stručnost odkazuje na rozhodnutí nejvyššího soudu, uveřejněná pod č. 15501, 15547 Sb. n. s.

Čís. 15801.

Předpoklady pozbytí aktivního oprávnění k žalobě o pohledávku zabavenou berní exekucí.

(Rozh. ze dne 5. února 1937, Rv I 1009/35.)

Proti žalobě na zaplacení pohledávky z dodávky zboží namítl žalovaný nedostatek aktivní legitimace žalobcovy k žalobě proto, že pohledávka žalobou vymáhaná byla ještě před podáním žaloby zabavena berní exekucí. Nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud proto, že přisvědčil uvedené námitce žalovaného.

Nejvyšší soud uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Jde o berní exekuci podle §§ 383 a dalších zák. č. 76/1927 Sb. z. a n. Podle odst. 1 § 383 uvedeného zákona se peněžitá pohledávka (mimo případy uvedené v § 385, o něž tu nejde) zabavuje tím, že exekuční úřad písemně zapoví nejen poddlužníkovi, aby dlužníkovi platil, nýbrž i dlužníkovi samému, aby nijak nenakládal svou pohledávkou a zástavou pro ni zřízenou, zejména aby nevybral této pohledávky. Podle odst. 2 řečeného předpisu jest při tom oběma, t. j. jak poddlužníkovi, tak dlužníkovi, oznámiti, že stát nabyl zástavního práva na této pohledávce a že jest oprávněn ji vybrati. Ve vlád. nařízení č. 175/1927 Sb. z. a n. (jímž se provádí zák. č. 76/1927 Sb. z. a n.) k § 383, odst. 3, se nařizuje v odst. 5, že jakmile byla platební záповěď poddlužníkovi doručena, má exekuční úřad neprodleně zaslati její opis dlužníkovi a při tomu poznámkou na tomto opisu oznámiti, kterého dne byla platební záповěď doručena poddlužníkovi. Předpis § 391, odst. 1, uvedeného zákona konečně ustanovuje, že teprve zabavení pohledávky a oznámení, že exekuční úřad jest oprávněn pohledávku tu vybrati, zmocňuje tento úřad, aby mimo jiné úkony tam vypočtené žádal na poddlužníkovi zaplacení částky udané v záповědi, aby přijal placení zabavené pohledávky a žaloval poddlužníka o zaplacení, nebyla-li pohledávka včas a řádně placena. Z těchto předpisů plyne pro otázku žalobcova oprávnění ke sporu nepochybně, že by žalobce pozbyl oprávnění domáhati se zabavené pohledávky teprve tím okamžikem, kdy i jemu byla doručena platební záповěď spojená s oznámením ve smyslu § 383, odst. 2, zák. č. 76/1927 Sb. z. a n., neboť teprve od toho okamžiku přešlo by oprávnění domáhati se zabavené pohledávky v platební záповědi vytčené s dlužníka na vymáhajícího věřitele (exekuční úřad). Dokud se doručení takové nestalo, jest dlužník podle výslovného předpisu § 387, odst. 1, uved. zák. i po zabavení pohledávky bez souhlasu